Elämänkatsomustieto

et-opetus.fi

Tietopaketti esi- ja alakoululaisen vanhemmille

Elämänkatsomustieto pähkinänkuoressa

Elämänkatsomustieto (ET) on ensisijaisesti uskontokuntiin kuulumattomille oppilaille tarkoitettu katsomusaine.

Elämänkatsomustieto on Suomen toiseksi suurin katsomusaine. Sitä opiskelee peruskoulussa ja lukiossa noin 20 000 oppilasta, ja oppilasmäärät ovat kasvussa.

Elämänkatsomustiedon opetuksen lähtökohtana on lapsen oma elämismaailma: ET ei pohjaudu mihinkään yhteiskunnalliseen instituutioon tai katsomusjärjestelmään.

ET:n opiskelu kannustaa nuorta oman elämänkatsomuksen rakentamiseen, järkiperäiseen elämän hallintaan ja omien tavoitteiden saavuttamiseen, kriittiseen ajatteluun sekä avaraan ja suvaitsevaiseen maailmankuvaan.

Elämänkatsomustieto on perustaltaan monitieteinen. Siihen kuuluu aineksia kulttuuri-, uskonto- ja yhteiskuntatieteistä sekä filosofiasta.

Elämänkatsomustiedossa pohditaan myös eettisiä kysymyksiä, kuten arvoja, oikeata ja väärää sekä hyvää elämää. Lisäksi tarkastellaan ympäröivää maailmaa, ihmisen paikkaa maailmassa ja erilaisia kulttuureita sekä uskontoja.

Kasvatuksellisten periaatteidensa ja opetussuunnitelmansa perusteella elämänkatsomustieto sopii kaikille lapsille, myös uskontokuntiin kuuluville. Nykylainsäädännön mukaan ev.lut. kirkon jäsenet eivät tosin voi opiskella elämänkatsomustietoa.

Luokkien 1-5 ET:n keskeiset sisällöt

tiivistetty Opetushallituksen opetussuunnitelmasta

Ihmissuhteet ja moraalinen kasvu

Oikean ja väärän erottaminen; ystävyys; oikeudenmukaisuus; ajattelun vapaus, uskonnon- ja elämänkatsomuksen vapaus, suvaitsevaisuus ja syrjintä; arvot ja normit, vastuu ja vapaus.

Itsetuntemus ja kulttuuri-identiteetti

Kuka olen ja mitä osaan, elämänvaiheet ja toiveet; erilaisia elämäntapoja, suvaitsevaisuus ja monikulttuurisuus; suomalainen kulttuuri ja suomalaiset kulttuurivähemmistöt, maailman kulttuuriperintö; uskomus, luulo, tieto ja ymmärrys, erilaisia elämän- ja maailmankatsomuksia.

Yhteisö ja ihmisoikeudet

Yhteiselämän perusteita, sääntö, sopimus, lupaus, luottamus, rehellisyys ja reiluus, kultainen sääntö; lasten oikeudet, oikeus ja velvollisuus, ihmisoikeudet; tasa-arvo ja rauha, demokratia, tulevaisuuden maailma; etiikan perusteita, teon moraalinen oikeutus, teon tarkoitus ja seuraus, oman elämän eettisiä ongelmia ja niiden ratkaisuja.

Ihminen ja maailma

Ympäristö ja luonto, eloton ja elävä, kauneus luonnossa; elämän synty ja kehitys, kertomuksia maailman synnystä, maa ja maailmankaikkeus, elämän erilaisia muotoja, syntymä, elämä ja kuolema luonnossa; luonnon tulevaisuus ja kestävä kehitys, erilaiset aikakäsitykset ja niiden merkitys ihmisten elämässä, maailmanperintö ja ympäristö.

et-opetus.fi

Lainsäädäntöä elämänkatsomustiedosta

Perusopetuslaki (628/1998)13 §

Opetuksen järjestäjän tulee opettaa evankelisluterilaiseen kirkkoon tai muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille oppilaille elämänkatsomustietoa (ET).

ET on ensisijainen oppiaine uskontokuntiin kuulumattomalle: jos vanhemmat eivät toisin ilmoita, oppilas ohjautuu ET-opetukseen.

ET-opetusta on järjestettävä, jos opetuksen järjestäjän (esim. kunnan) alueella on vähintään kolme uskontokuntiin kuulumatonta oppilasta.

ET ei ole kuitenkaan pakollinen katsomusaine, sillä huoltajilla on mahdollisuus ilmoittaa oppilas enemmistön uskonnon opetukseen.

Uskontokuntiin kuulumaton oppilas voi huoltajansa halutessa milloin vain siirtyä uskonnon opetuksesta opiskelemaan elämänkatsomustietoa. Asiasta riittää huoltajan ilmoitus koulun rehtorille.

Jos oppilas kuuluu evankelisluterilaiseen kirkkoon, hän ei voi päästä ET-opetukseen, vaan nykylain mukaan hänen tulee osallistua oman uskonnon opetukseen.

Myös muuhun uskontokuntaan kuuluvat oppilaat ohjataan oman uskontonsa opetukseen. Vähemmistöuskontoihin kuuluva saa kuitenkin huoltajiensa pyynnöstä osallistua ET-opetukseen, mikäli hänen omaa uskontoaan ei opeteta.

Lisää tietoa

www.et-opetus.fi - Elämänkatsomustiedon www-sivusto
www.feto.fi - Filosofian ja elämänkatsomustiedon opettajien liitto FETO ry
www.edu.fi - Opetushallituksen elämänkatsomustieto-sivut

Tämän esitteen on julkaissut et-opetus.fi-työryhmä vuonna 2011.
Esitettä saa käyttää vapaasti elämänkatsomustiedosta tiedottamiseen.
Esitteestä on saatavilla myös ruotsin- ja englanninkieliset versiot.